

Rättsavdelningen
Tove Silfvrell
tove.silfvrell@socialstyrelsen.se

Justitiedepartementet

Socialstyrelsens yttrande över slutbetänkandet Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar (SOU 2025:99)

Justitiedepartementets diarienummer Ju2025/01974.

Socialstyrelsens yttrande utgår från myndighetens verksamhetsområde. Myndigheten lämnar synpunkter enligt följande.

Sammanfattning

Socialstyrelsen anser att förslaget om en särskild lag om återkallelse av permanenta uppehållstillstånd kan ge negativa konsekvenser för etablering och integration samt ökad fysisk och psykisk ohälsa, och försämrade livsvillkor för de personer som berörs. Eftersom andra utredningar har lämnat förslag som kan påverka de individer som berörs av förslagen i detta slutbetänkande är det svårt att överblicka de samlade konsekvenserna av de olika förslagen och vilken påverkan det kan ha för socialtjänsten och hälso- och sjukvården. Vidare bedömer Socialstyrelsen att utredningens analys brister i väsentliga delar. Enligt myndigheten krävs det en djupgående analys av om förslagen är proportionerliga i förhållande till de konsekvenser de kan ha för berörda barns fysiska och psykiska hälsa, utveckling, sociala förankring samt integrationsmöjligheter.

5 En särskild lag om återkallelse av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar

Socialstyrelsen har tidigare yttrat sig över delbetänkandet *Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt (SOU 2025:31)*.¹ Myndigheten delade utredningens bedömning att det finns en risk att förslaget kan ge upphov till negativa konsekvenser, såsom försämrade möjligheter för etablering och integration samt ökad ohälsa och försämrade livsvillkor. Dessa

¹ Se Socialstyrelsens yttrande över delbetänkandet *Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt (SOU 2025:31)*, dnr 28466/2025.

konsekvenser kan ha påverkan på socialtjänsten samt hälso- och sjukvården inom de kommuner och regioner där de berörda individerna vistas.

Socialstyrelsen bedömer att förslaget i slutbetänkandet om införandet av en särskild lag om återkallelse av permanent uppehållstillstånd kan medföra liknande konsekvenser. Den som har beviljats ett permanent uppehållstillstånd får som regel antas ha inrättat sig efter detta. Återkallelse av sådant tillstånd innebär som utredningen påpekar en mycket ingripande åtgärd för den enskilde, då den stabilitet och säkerhet som följer med ett permanent uppehållstillstånd upphör. Socialstyrelsen kan i likhet med Miniminivåutredningen konstatera att andra utredningar har lämnat förslag som i viss mån kan påverka de individer som berörs av slutbetänkandets förslag. Socialstyrelsen finner det därför svårt att överblicka den samlade effekten av dessa förslag, särskilt i relation till eventuella konsekvenser för socialtjänstens verksamhet samt inom hälso- och sjukvården.

10.3.2 Särskilt om konsekvenser för barn

I yttrandet över delbetänkandet framförde Socialstyrelsen att myndigheten saknade tydliga överväganden och analys av förslagen i relation till barnets bästa (artikel 3) samt andra relevanta artiklar i barnkonventionen, såsom rätten till hälsa (artikel 24) och rätten till liv och utveckling (artikel 6). Det innebär att det inte var möjligt att bedöma om förslagen var förenliga med barnkonventionen.

Socialstyrelsen konstaterar att en fullständig analys av hur barn kan påverkas av utredningens förslag i relation till barnkonventionen även saknas i slutbetänkandet. Den barnkonsekvensanalys som redogörs för i avsnitt 10.3.2 fokuserar huvudsakligen på de faktorer som har vägts in vid den intresseavvägning som genomförts rörande införandet av förslagen. Utredningen gör bedömningen, utifrån ett proportionalitetsperspektiv, att statens behov av att lägga om migrationslagstiftningen för att motverka bristande integration och utanförskap väger tyngre och därmed bör ges företräde. Enligt Socialstyrelsen innehåller utredningens slutbetänkande inte en tillräcklig analys av berörda barns rättigheter enligt barnkonventionen.

Socialstyrelsen instämmer i utredningens bedömning att med beaktande av de grupper som påverkas av förslagen i slutbetänkandet får försämringarna och riskerna för barn anses vara mer påtagliga än vad som varit fallet när regeringen på senare tid genomfört andra förändringar i syfte att reformera migrationslagstiftningen.

Ur ett barnrättsperspektiv anser Socialstyrelsen att det därmed krävs en djupgående analys av om förslagen är proportionerliga i förhållande till de konsekvenser de kan ha för berörda barns fysiska och psykiska hälsa, utveckling, sociala förankring samt integrationsmöjligheter.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschefen Pär Ödman. I den slutliga handläggningen har enhetschefen Mariana Näslund Blixt deltagit. Juristen Tove Silfvrell har varit föredragande.

För Socialstyrelsen

Pär Ödman

Tove Silfvrell